

LAUSUNTO 27.5.2020

Eduskunnan talousvaliokunnalle

TaV@eduskunta.fi

Viite HE 53/2020 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry (myöh. EKL) kiittää eduskunnan talousvaliokuntaa lausuntopyyntöstä liittyen hallituksen esitykseen HE 53/2020 vp, jolla muutettaisiin väliaikaisesti kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksiä. EKL esittää kirjallisena lausuntonaan seuraavat kommentit esitykseen:

Ylivelkaantuminen on hälyttävä ongelma Suomessa. Koronakriisin johdosta on todennäköistä, että kotitalouksien taloudelliset ongelmat lisääntyvät entisestään. Ongelmat kasaantuvat erityisesti niille väestöryhmille, jotka jo entuudestaan ovat taloudellisesti tiukoilla.

Pienituloisuus on Suomessa erittäin yleistä 75 vuotta täyttäneillä, joista enemmän kuin joka viides (21,6 %) kuului pienituloiseen kotitalouteen. Sosioekonomisista ryhmistä lukumääräisesti eniten pienituloisia on nimenomaan eläkkeensaajien ryhmässä. Vuoden 2018 lopussa heitä oli 217 000 henkeä (Tilastokeskus 12.3.2020).

Asiakastieto Groupin tammikuussa 2019 julkaiseman tiedon mukaan maksuhäiriöisten henkilöiden määrä kasvaa nopeasti eläkeikäisten ryhmässä. Lähes 34 500 yli 65-vuotiaalla on jo maksuhäiriömerkintä ja määrä oli kasvanut edellisvuodesta yhdeksällä prosentilla.

Hallituksen esityksen tavoitteena on vähentää ylivelkaantumisesta aiheutuvia ongelmia. EKL kannattaa esitystä ja sen tavoitetta. Esityksessä on tunnistettu myös se, että tilapäinen korkokaton alentaminen voi johtaa siihen, että osa kuluttajista ei enää saa korkeakorkoisia kuluttajaluottoja. EKL katsoo, että lyhyen tähtäimen tarkastelun sijaan asiaa tulee tarkastella osana isompaa kokonaisuutta ja nimenomaan kotitalouksien ylivelkaantumiskehitystä. Tästä näkökulmasta on parempi katkaista kierre ennen kuin ollaan pahemmissa taloudellisissa ongelmissa.

Alemmalla korkokotolla luotonantajat joutuvat oikeasti tarkastelemaan luotonottajan maksukykyä ja luottotamaan vain sellaisia kuluttajia, joiden osalta luottoriski ei ole liian suuri. Eli toimimaan vastuullisesti siten, ettei lainoja myönnetä ihmisille, joiden maksukyky ei oikeasti sallisi lainan takaisinmaksua. Holtitonta luotonantoa ei enää voitaisi mahdollistaa korkealla korkoprosentilla. Nähdäksemme tällä hetkellä luottoja myönnetään liian helposti, mikä osaltaan on johtanut kotitalouksien ylivelkaantumiseen ja kasvaneeseen maksuhäiriömerkintöjen määrään. Kaikki keinot, joilla voidaan puuttua tähän ongelmaan ovat tarpeellisia ja toteutettava kiireellisesti. Vakuudettomia kuluttajaluottoja koskevan sääntelyn väliaikaisella muuttamisella voidaan osaltaan helpottaa pienituloisten asemaa, mutta se ei yksinään tietenkään ratkaise koko ongelmaa.

Taloudellisissa ongelmissa painiville tulisi olla tarjolla talous- ja velkaneuvontaa helposti sekä muita vaihtoehtoja lainan saamiselle kuin korkeakorkoiset luotot. Kuntien tarjoama sosiaalinen luototus tulisi valtakunnallistaa ja saattaa siten kaikkien pienituloisten saataville tasapuolisesti. Näin toteutettaisiin myös hallitusohjelman kirjauksia, joiden mukaan hallitus toimii tehokkaasti ylivelkaantumisen ja siihen liittyvien ongelmien vähentämiseksi ja parantaa talous- ja velkaneuvonnan saatavuutta. Tärkeää on myös kansalaisten talousosaamisen ja talouden hallinnan parantaminen kaikissa ikäryhmissä.

Hallitusohjelmassa kiinnitetään huomiota myös kuluttajaluottojen aggressiiviseen markkinointiin ja sitä halutaan hillitä. Ikääntyneet kokevat suoramarkkinoinnin usein ahdistavana ja päällekkävänä. Suoramarkkinointia kohdennetaan suoraan niihin, jotka ovat jo aiemmin joutuneet turvautumaan korkeakorkoiseen luottoon ja siten ovat alttiita taloudellisten vaikeuksien nopeaan korjaamiseen uudella luotolla. Tämä uhka kohdistuu erityisesti pienituloisiin ja altistaa ongelmien syvenemiselle.

EKL kannattaa lämpimästi hallituksen esitystä suoramarkkinoinnin rajoittamisesta ja katsoo, että tämän väliaikaisen rajoituksen lisäksi kaikkea kuluttajaluottojen markkinointia tulee tarkastella kriittisesti myöhemmin tarkemmin.

Helsingissä 27.5.2020

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Timo Kokko'.

Timo Kokko

toiminnanjohtaja